

Indenrigs- og socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
E-boern@vfm.dk

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven) (Udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for frokostmåltid i daginstitutioner m.v.)

Den 27. august 2009

Jnr 03.04.07 P22
Sagsid 000207033

KL har modtaget forslag til udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for frokostmåltid i daginstitutioner mv. i høring. Lovforslaget gennemfører de ændringer til lovgivningen om madordninger i daginstitutioner, som KL og regeringen blev enige om i aftalen om kommunernes økonomi for 2010.

Ref SAE
sae@kl.dk
Dir 3370 3185

KL tager forbehold for eftersendelse af supplerende bemærkninger, da det ikke har været muligt at behandle sagen politisk indenfor svarfristen.

Weiðekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

KL finder, at lovforslaget er i overensstemmelse med aftalen om, at tidsfristen for indførelse af madordninger udskydes til 1. januar 2011 og at kommunerne får mulighed for at indføre madordningerne gradvist i løbet af 2010.

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

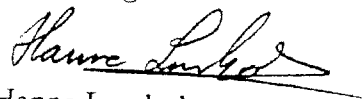
1/2

KL noterer, at begrebet "daginstitutioner af samme type", som bruges i forbindelse med reglerne om beregning af bruttodriftsudgifter og forældrenes betalingsandel, foreslås ændret i lovforslaget. KL forudsætter, at der ikke er tale om en indholdsmæssig ændring, og at kommunernes nuværende muligheder for at beregne takster ikke indskrænkes med den nye formulering.

KL opfordrer til, at Fødevarestyrelsens anbefalinger for sund kost snarest udsendes, og at det gøres klart, at kommunerne lovgivningsmæssigt alene er forpligtet til at følge Fødevarestyrelsens anbefalinger vedrørende kosten (næringsindhold mv.).

Eventuelle yderligere anbefalinger er alene til inspiration, ligesom det er en kommunal beslutning, om maden skal være varm eller kold, om den skal være økologisk osv.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hanne Lumholt', written in a cursive style. The signature is positioned above the printed name.

Hanne Lumholt

Kost & Ernæringsforbundets høringsvar vedr. forslag til ændring af lov om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge (Udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for frokostmåltid i daginstitutioner m.v.).

Det er vigtigt, at børn – herunder børn i daginstitutioner – får sund og ernæringsrigtig kost. For at det mål kan nås, bør barnets fulde forplejning være en væsentlig del af kommunernes sundhedsfremmende indsats.

Derfor finder Kost & Ernæringsforbundet det uhensigtsmæssigt, at det fremsatte lovforslag kun vedrører frokostmåltidet og ikke den fulde forplejning af barnet, mens det opholder sig i daginstitutionen. Med den ordning mindskes daginstitutionernes mulighed for at varetage børnenes samlede kost- og ernæringsmæssige behov. F.eks. kan lovforslaget føre til, at daginstitutioner sideløbende med den obligatoriske frokostordning vælger at organisere morgen- og mellemmåltidsordninger, der ernæringsmæssigt, økonomisk og praktisk er adskilt.

Kost & Ernæringsforbundet finder det herudover uhensigtsmæssigt, at lovforslaget risikerer at medføre "udskillelse" af de børn, som f.eks. har en lægedokumenteret allergi eller anden sygdom, som kræver specialkost. Dermed minimeres muligheden for at anvende frokostmåltidet som en samlende social aktivitet, hvilket både for det enkelte barn og den samlede gruppe af børn. Mere generelt illustrerer problemstillingen, at lovforslaget om frokostordninger skaber behov for kostfaglig kompetence i hver enkelt institution, idet kostuddannede har den nødvendigt faglige viden og indsigt til at løse opgaven på et højt professionelt niveau.

Afslutningsvis vil Kost & Ernæringsforbundet gøre opmærksom på, at vi har medlemmer med mange års professionel erfaring med sund, velsmagende hverdagsmad og fuld forplejning af dagsinstitutionsbørn. Vi opfordrer ministeren til at iværksætte struktureret erfaringsopsamling fra allerede eksisterende barnemadsordninger, så de gode erfaringer, der allerede findes i dag, spredes i videst muligt omfang. Kost & Ernæringsforbundet står gerne til rådighed herfor.

Kost & Ernæringsforbundet
Nørre Voldgade 90
1358 København K
TEL 33 41 46 60
post@kost.dk
www.kost.dk

27. august 2009

Modtaget i Ledelsessekretariatet

31 AUG. 2009

Indenrigs- og Socialministeriet
 Att.: Departementschef Christian Schønau
 Holmens Kanal 22
 1060 København K

**kost &
 ernærings
 forbundet**

Høring om frokostmåltid i dagsinstitutioner mv.

Kære Christian Schønau

Kost & Ernæringsforbundet har med interesse noteret, at indenrigs- og socialministeren har fremsat et lovforslag om ændring af lov om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud mv. til børn og unge (Udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for frokostmåltid i daginstitutioner m.v.).

Desværre har Indenrigs- og Socialministeriet ikke sendt lovforslaget til høring i Kost & Ernæringsforbundet, selv om vores medlemmer (professionsbachelorer i ernæring og sundhed, økonomaer, køkkenledere, ernæringsassistenter m.fl.) besidder høj kost- og ernæringsfaglig ekspertise og i vid udstrækning er ansat på de institutioner, lovforslaget vedrører. Eksempelvis kan jeg nævne, at Kost & Ernæringsforbundet har et tæt samarbejde med Fødevarestyrelsen om udviklingen af anbefalingerne for børnenes forplejning i daginstitutionerne og om udviklingen af materialer og kursustilbud til dem, som fremover skal tilberede børnenes mad.

Vi fremsender alligevel vores bemærkninger til lovforslaget og håber, I vil behandle dem på lige fod med øvrige høringsvar.

Mere generelt vil jeg anmode dig om, at Indenrigs- og Socialministeriet i fremtiden sætter Kost & Ernæringsforbundet på høringslisten vedr. lovforslag, bekendtgørelser mv., der vedrører emner som kost, ernæring og sundhed (herunder sundhedsfremme og forebyggelse), så ministeriet får mulighed for også at inddrage de kostfaglige ledere og medarbejders viden på dette felt.

Jeg ser frem til at høre fra dig.

Med venlig hilsen

Lars Pram
 Direktør

Nørre Voldgade 90
 1358 København K

TEL 33 41 46 60
 post@kost.dk
 www.kost.dk

Lars Pram
 Direktør

TEL 33 41 46 69
 FAX 33 41 46 70
 lpr@kost.dk

27. august 2009

→ BORN
 BEDES BEHANDLET

DC T.O. ✓

For departementschefen

Den 31/8 2009
 Ledelsessekretariatet

Indenrigs- og socialministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K.

København, den 26. august 2009

Deres J.nr.: CME/J.nr. 2009-5491

Høringssvar vedr. forslag til Lov om ændring af lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (Udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for frokostmåltid i daginstitutioner)

DLO har med tak modtaget udkastet til ovennævnte lovforslag i høring.

For så vidt angår den tekniske del af lovforslaget, der vedrører en udskydelse af ikrafttrædelsestidspunktet for indførelse af frokostmåltid i daginstitutioner har DLO ingen bemærkninger.

I forhold til lovforslagets reelle indhold, noterer vi med tilfredshed, at ikrafttrædelsen udskydes ét år.

I forhold til selve lovgivningens oprindelige indhold vil vi pege på DLOs høringssvar fra august 2008, idet vi mener at vore kommentarer, bemærkninger og betænkeligheder stadig er relevante. Dette gælder ikke mindst vor kritik af, at ordningen skal være forældrefinansieret – og vores indvending om, at forslaget – i et konkurrencemæssigt perspektiv – i urimelige grad favoriserer dagplejen frem for vuggestuerne, hvor mange forældre vil opleve en forøget forældrebetaling for en uændret ydelse.

Med venlig hilsen
DAGINSTITUTIONERNES LANDS-ORGANISATION
P.b.v.

Morten Kyst
sekretariatschef

Børnerådet

Vesterbrogade 35A
1620 København V
Tlf.: 3378 3300
Fax: 3378 3301
E-mail: brd@brd.dk
www.boerneraadet.dk

Indenrigs- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

27. august 2009
j.nr. 3.1-2005-1039
sgh

Vedr. forslag om udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for frokostmåltid i daginstitutioner

Børnerådet går ind for, at der gøres en indsats for at fremme de mindre børns sundhed, og støtter ideen om et obligatorisk frokostmåltid. Rådet er imidlertid betænkeligt ved, at den vedtagne ordning finansieres ved en forhøjelse af forældrebetalingssandelen til 30 %, fordi forhøjelsen vil belaste de hårdest trængte af de familier, der ikke allerede er omfattet af økonomisk friplads eller søskenderabat. Læs venligst mere herom i Børnerådets høringssvar af 11. august 2008 om obligatorisk frokostmåltid i daginstitutioner¹.

Børnerådet tilslutter sig det nu fremsatte forslag om en udskydelse af ordningen, i det håb, at de praktiske og økonomiske problemer, der har vist sig at være forbundet med gennemførelsen af ordningen, vil være løst i 2011. En afgørende forudsætning herfor er naturligvis, at de fornødne ressourcer for ordningen er til stede. Børnerådet er ikke overbevist om, at det aftalte løft af bloktilskuddet på 400 mio. kr. er tilstrækkeligt til at løse de massive problemer med ordningen, som nogle kommuner har stået og står overfor.

Videre tilslutter Børnerådet sig forslaget om, at kommuner, der har gjort en særlig indsats på området og derfor ønsker at tilbyde ordningen i nogle eller alle relevante institutioner allerede i 2010, også får mulighed for at gøre dette.

Med venlig hilsen

Charlotte Guldberg
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef

¹ <http://boerneraadet.dk/nyt/fra+boerneraadet+horingssvar+2008+horingssvar+2008+-+07>

TNT

Ellen Nielsen

Fra: nve@bupl.dk

Sendt: 27. august 2009 09:44

Til: Børneenheden, Indenrigs- og Socialministeriet

Emne: vedr. j. nr. 2009-5491 - Høring om ændring af dagtilbudslov

BUPL har modtaget Forslag til lov om ændring af dagtilbudslov i høring (Udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for frokostmåltid i daginstitutioner m.v.)
BUPL har ingen bemærkninger til det fremsendte udkast til lovforslag.

På vegne af
Henning Pedersen
Formand BUPL

Nanna Fugl Vestereng
Konsulent, BUPL
telefon, direkte 35465176

Indenrigs- og socialministeriet

e-boern@vfm.dk

Att. Charlotte Meibom

20-08-2009

Høringssvar om forslag til ændring af dagtilbudsloven – udskydelse af ikrafttrædelsestidspunktet for frokostmåltid i daginstitutioner m.v.

Børne- og Kulturchefforeningen (BKF) vil hermed gerne takke for muligheden for at kommentere forslaget til ændring af dagtilbudsloven.

BKF kan give sin klare støtte til at udsætte tidspunktet for, hvornår kommunerne skal tilbyde et sundt frokostmåltid til alle børn i daginstitutioner. Som også bemærket i BKF's tidligere høringssvar indebærer ordningen en række alvorlige udfordringer for kommunerne:

- Etablering af køkkener i daginstitutioner, som lever op til kravene om fødevarerikkerhed
- Udvikling af ordninger, hvor frokostmåltidet reelt bidrager til den pædagogiske praksis, børnenes sundhed og oplevelse af måltidskultur
- Finansiering af den løbende drift ud fra de betingelser, som er aftalt mellem stat og kommuner

Udsættelsen af ordningen ikrafttræden giver – sammen med det aftalte øgede bloktilskud til ordningen – kommunerne bedre tid til at udvikle løsninger på de nævnte udfordringer.

BKF har endvidere forståelse for de konsekvensrettelser og øvrige mindre ændringer, som følger med udsættelsen.

Yderligere oplysninger vil kunne fås ved henvendelse til:

Per B. Christensen tlf.: 55 88 30 01, perbc@naestved.dk

Klaus Majgaard tlf.: 20 51 68 38, klm@odense.dk

Med venlig hilsen

Klaus Majgaard
Næstformand

Charlotte Meibom
Velfærdsministeriet
Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om ændring af dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven)(Udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for frokostmåltid i daginstitutioner m.v.)

Dato:
22.08.2009

Fag og Arbejde - FOA er glad for lejligheden til at kommentere forslag til lov om ændring af lov om ændring af dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven)(Udskydelse af ikrafttrædelsestidspunkt for frokostmåltid i daginstitutioner m.v.)

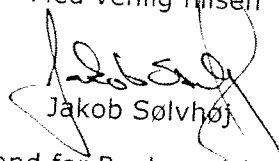
Sagsnummer:
09/162825

Ref.:
JAKS/JASP

I Fag og Arbejde er vi enige i, at det vil være fornuftigt at udskyde ikrafttrædelsestidspunktet for indførelse af frokostmåltid i daginstitutioner mv. til 01.01. 2011. Ligesom vi finder, at de fleksible muligheder for kommunernes beslutning om ikrafttrædelse allerede fra 2009 også er rigtige.

De konsekvensmæssige ændringer i loven som følge af dette, har vi ikke specielle bemærkninger til, men vi vil dog benytte anledningen til at tilkendegive, at det aftalte økonomiske tilskud på 400 millioner årligt til ordningen fra 2011, med mulighed for forholdsvis udbetaling til de kommuner der starter allerede i 2010, efter vores opfattelse er en nødvendig forudsætning for, at ordningen kan gennemføres forsvarligt, både i forhold til ernæringsindhold, sundhed, smagsoplevelse og ikke mindst pædagogisk implementering

Med venlig hilsen

Jakob Sølvhøj

Formand for Pædagogisk sektor

Fag og Arbejde - FOA

FOA

Stations Plads 1-3
1790 København V

Telefon 4697 2626
Telefax 4697 2300

Giro 8 01 47 95

E-mail
foa@foa.dk
osa@foa.dk

www.foa.dk

Frie Børnehaver og Fritidshjem

Til Indenrigs- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

København d. 26. august 2009.

Udtalelse vedr. lovforslag om frokostmåltid og udskydelse af starttidspunkt:

Frie Børnehaver noterer med tilfredshed at den obligatoriske frokostordning er foreslået udskudt. Men det afgørende for Frie Børnehaver er, at den nye obligatoriske frokostordning ikke kommer til at tage ressourcer væk fra børnene. Hvis der ikke er penge nok til ordningen, vil det let kunne medføre at børnene vil opleve færre voksenkontakttimer. Dette må ikke ske. Derfor foreslår Frie Børnehaver at lovforslaget ændres, således at staten tildeler de ressourcer som ordningen incl. medarbejdertimer koster eller at man fjerner loftet for hvor meget ordningen kan koste, således at institutionerne friholdes. Vi mener desuden at lederen af daginstitutionen er kompetent til at afgøre om børn skal have dispensation for ordningen.

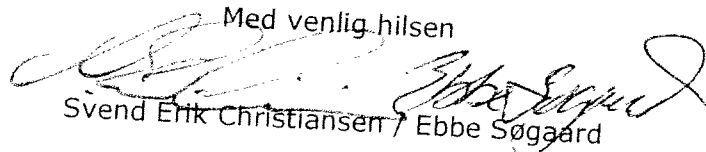
Vi er bekymret for at man i denne tid, hvor madordningsdebatten føres over hele landet, kommer til at overse at det væsentligste problem der bør gøres noget ved i daginstitutionerne er det forhold at der bliver færre og færre voksenkontakttimer pr. barn.

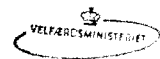
Vi foreslår folketingets partier at vedtage en national vækstpakke til børnene og deres daginstitutioner, der sætter fokus på det pædagogiske, børns leg og udvikling, dannelse og læring – så børn i hele landet kan få det de har behov for, først og fremmest mere tid med voksenkontakt og støtte til pædagogiske aktiviteter.

I øvrigt bør Folketinget se på lovforslag der kan stille de selvejende daginstitutioner og privatinstitutionerne bedre. I dag er der ikke nok råderum for selvejende institutioners egne aktiviteter og innovationstiltag, og i dag stilles forældre der benytter privatinstitutionerne ikke lige med forældre der benytter kommunale daginstitutioner. Der er brug for nye initiativer, det hele må ikke drukne i debat om madordninger.

Vi vedlægger vores forslag til lovændring, så forældrene får ret til at oprette selvejende daginstitutioner.

Med venlig hilsen

Svend Erik Christiansen / Ebbe Søgaard

28 AUG. 2009

Velfærdskontoret